

ÅRSREDOVISNING

2004

Styrelsen för Svenska Arkeologiska Samfundet får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2004-01-01 till 2004-12-31.

Årsredovisningen omfattar

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

RESULTATRÄKNING

BALANSRÄKNING

REDOVISNINGSPRINCIPER OCH NOTER

STIPENDIEVERKSAMHET

FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Svenska Arkeologiska Samfundet (SAS) har nu 660 registrerade ledamöter. Därav är en förste hedersledamot och två hedersledamöter. Under verksamhetsåret har 11 nya ledamöter valts in i SAS. 17 personer har under verksamhetsåret begärt utträde ur Samfundet.

Styrelsen har under verksamhetsåret haft följande sammansättning:

Ordförande: Nils Ringstedt

Vice ordförande: Gunnel Ekroth

Sekreterare (suppl): Anna Källén

Skattmästare: Susanne Thedeén

Stipendiesekreterare: Bozena Werbart

Övriga styrelseledamöter: Sofia Andersson, Gunhild Eriksdotter, Lars Ersgård, Anders Kaliff, Sabine Sten, Bent Syse, Inger Österholm

Suppleanter: Anders Gustafsson, Martin Hansson, Gullög Nordquist

Internrevisorer: Evert Baudou och Ing-Marie Back Danielsson

Internrevisorssuppleanter: Peter Bratt och Ing-Marie Pettersson-Jensen

Valberedning: Johan Anund, Elisabeth Rudebeck, Agneta Åkerlund

Årsmötet äger rum tisdagen 19 april i Antikmuseets skulpturhall i Lund, kl 13.00 – 18.00, varvid mötet inleds med föredrag om Tagerups-utgrävningarna och om Uppåkra.

Verksamhetsåret mellan årsmötet 2004 och årsmötet 2005 har omfattat följande:

Styrelsen har under verksamhetsåret genomfört fyra protokollförda sammanträden, 18 juni (konstituerande), 22 september, 29 november 2004 samt 22 februari 2005. Styrelsen har på sina möten ingående diskuterat internrevisorernas kritik avseende verksamhetsåret 2003 och hur olika missförhållanden skall rättas till.

Ett sammanträde mindre än föregående verksamhetsår har hållits i linje med internrevisorernas påpekande att kostnaderna för styrelsearbetet måste reduceras. Bortsett från det konstituerande mötet, varvid ordförande valdes, har samtliga styrelsemöten hållits i anslutning till av SAS arrangerade program för ledamöterna dels i syfte att spara kostnader, dels för att styrelsen skall ha möjlighet att delta i dessa arrangemang.

SAS har, som meddelades i 2004 års förvaltningsberättelse, numera sitt kapital placerat i Svenska Handelsbankens stiftelsefond. Det innebär en lägre risk för kapitalet än tidigare och dessutom lägre kostnader genom en låg årlig avgift och inga avgifter vid transaktioner. Fondbeloppen för Rosa och Valter Tengborgs stipendiefond och Svenska Arkeologiska Samfundets minnesfond är också investerade i Svenska Handelsbankens stiftelsefond.

SAS följer nu det under 2003 utarbetade placeringsreglementet. *Current Swedish Archaeology* (CSA) svarar för sin del för all fakturering och redovisning med rapportering till styrelsen.

Skattmästaren har i anledning av internrevisorernas kritik rörande 2003 års bokslut haft samtal med bokförings- och revisionsfirmor så att dels bokslut och revision blir korrekt, dels redovisningen också är tillgänglig i tid enligt SAS stadgar.

Under 2004 betalade 313 ledamöter årsavgift. Det är endast sex fler än verksamhetsåret 2003, vilket inte är acceptabelt med tanke på att det är mindre än hälften av SAS ledamöter. För att följa upp internrevisorernas kritik har SAS i *Gjallarhornet* 2004:3 påmint om årsavgiften för de som inte betalat årets avgift. I *Gjallarhornet* 2004:4 har SAS aviserat att ny årsavgift skall betalas för verksamhetsåret 2005 och att ett brev härom med inbetalningsavi skall sändas till ledamöterna. Dessa uppmanas också i *Gjallarhornet* att

meddela SAS om ändrad adress samt att SAS också skall informeras om e-post så att *Gjallarhornet* kan distribueras på detta sätt.

I januari 2005 skickades brevet jämte inbetalningsavi till ledamöterna. I brevet från ordförande förklaras, med erinran om internrevisorernas kritik, varför det är viktigt att samtliga ledamöter betalar sina årsavgifter. Samtidigt framhåller ordförande i brevet att ledamöter, som inte är intresserade av Samfundets verksamhet i fortsättningen och inte vill betala årsavgiften, skriver och talar om att de inte längre vill vara med i Samfundet. Brevet har lett till att flera ledamöter återopande bl a åldersskäl har begärt utträde.

SAS hoppas med detta brev – och kommande uppföljande påminnelser och åtgärder – på sikt komma tillrätta med de missförhållanden som påtalats av internrevisorerna i samband med 2003 års internrevision.

Under verksamhetsåret har styrelsearbetet även bedrivits i olika arbetsgrupper.

Arkeologi, etik och samhälle. Gruppen har under ledning av Bozena Werbart under året arbetat med SAS etiska riktlinjer i syfte att för årsmötet 2005 presentera ett reviderat förslag. Arkeologmötet 2004 handlade om etik. Samtidigt publicerade Håkan Karlsson sin antologi *"Swedish Archaeologists on Ethics"*. Synpunkter som framkom under mötet och i boken har legat till grund för SAS revision. SAS har inhämtat synpunkter på det reviderade förslaget från Håkan Karlsson, Stig Welinder och Johan Hegardt. Det är SAS avsikt att också i framtiden följa upp riktlinjerna så att de anpassas till förändrade förhållanden i omvärlden.

Arbetsgruppen har ansvarat för planering av program vid möten som ägt rum 22 september, 29 november och 22 februari. Vid septembermötet på UV Mitt diskuterades RAÄs rapport *"Fasta fornlämningar – begrepp och begriplighet"*. Paneldeltagare var – förutom Nils Ringstedt som ordförande – Birgitta Johansen, RAÄ, Bent Syse, Upplandsmuseet, Agneta Åkerlund, länsstyrelsen i Södermanland, Peter Bratt, Stockholms länsmuseum och Mats Anglert, UV Syd. Novembermötet hölls på Kungliga Myntkabinettet och temat rörde "Vårt förhållningssätt till artefakter som kunskapskälla respektive till anläggningar som kunskapskälla – vad skall bevaras och vad skall inte bevaras". Inledare i diskussionen var Ian Wiséhn, Myntkabinettet och Anders Hedman, RAÄ. Februarimötet 2005, UV Mitt, utgjorde en diskussion på temat *"Kulturarvsinstitutet och dess betydelse för Sveriges arkeologi"* med Birgitta Johansen, RAÄ, och Kristian Berg, SHM, som inledare. Samtliga möten har avrapporterats i *Gjallarhornet 2004:3* och *2005:1*.

PR-gruppen (nybildad): PR-gruppen leds av Anna Källén. Hemsidan behöver uppdateras med basala uppgifter och vidare omformas och utökas för att fungera som ett bra "ansikte utåt" för SAS. Arbete pågår inom gruppen med att utarbeta ett förslag till ny utformning av hemsidan. Ansvariga för uppdatering av hemsidan är Gunhild Eriksdotter och Sofia Andersson.

Samfundet har även en *utbildningsgrupp* under ledning av Gunnel Ekroth. Gruppen har under året främst engagerat sig i osteologiutbildningens uppläggning och möjlighet till samverkan.

Hösten 2004 har präglats av *SAS Kina-resa* som planerats av Nils Ringstedt och Magnus Fiskesjö, Östasiatiska museet, under två år men fick uppskjutas 2003 p g a SARS epidemin.

Nils Ringstedt invigningstalade - på inbjudan av museichefen Magnus Fiskesjö - den 4 september när Östasiatiska museets utställning "Kina före Kina" öppnades för allmänheten. Museichefen Magnus Fiskesjö inbjöd även SAS ledamöter till en specialvisning av utställningen på kvällen den 7 september.

Kina-resan ägde rum 7-21 oktober under ledning av Nils Ringstedt och med Per-Olow Leijon (tidigare verksam på Östasiatiska museet och Etnografiska museet) som sakkunnig reseledare och ciceron. Resan har rapporterats i *Gjallarhornet 2004:4*. Tjugosex deltagare färdades via Peking till Anyang, Luoyang, Yangshao/Sanmenxia, Xian och åter Peking. Under resan besöktes platser av stort arkeologiskt intresse omfattande såväl stenålder som bronsålder och tidig kejsartid. Några platser har anknytning till professor Johan Gunnar Andersson (Kina-Gunnar). Han var Östasiatiska museets förste chef. Från 1914 arbetade Andersson för kinesiska regeringen med geologisk kartläggning av Kina och kom därvid alltmer att inrikta sig på arkeologi. Andersson identifierade grottkomplexet Zhoukoudian som möjlig fyndplats för den tidiga människan. Peking-människan påträffades här. Andersson fann i Yangshao en tidig stenålderskultur.

Hans grävningar har lagt grunden till modern kinesisk arkeologi. Liksom Bernhard Karlgren, SAS förste ordförande, är Andersson mycket känd i Kina.

Svensk-kinesiskt arkeologiskt samarbete (se *Gjallarhornet* 2004:4) diskuterades vid ett symposium 11 oktober på kinesiska Vetenskapsakademien med företrädare för The Institute of Archaeology. Så skedde också samma kväll vid en mottagning som svenske ambassadören i Peking, Börje Ljunggren höll för gruppen och för ett stort antal inbjudna kinesiska gäster från olika arkeologiska institutioner. Frågan om samarbete mellan Kina och Sverige på olika plan diskuterades även vid en middag som kinesiske ställföreträdande riksantikvarien med medarbetare höll för gruppen. De frågor som togs upp vid de olika mötena har Nils Ringstedt vid hemkomsten informerat riksantikvarie Inger Liliequist om.

SAS har beslutat att hösten 2006 arrangera en resa i Italien, som kommer att planeras av professor Barbro Santillo-Frizell, chef för Svenska institutet i Rom.

Under verksamhetsåret har SAS styrelse – liksom under tidigare år - diskuterat frågan om stöd till *Nordic Archaeological Abstracts (NAA)*. Den tryckta versionen av NAA kommer att upphöra eftersom publikationens ekonomi varit beroende av prenumerationsintäkter och tryckningsbidrag från Nordiska Publiceringsnämnden för Humaniora och Samhällsvetenskap (NOP-HS). Inga ytterligare bidrag kommer nu att beviljas enligt NOP-HS. För svensk del har det funnits ett åtagande att stödja det redaktionella arbetet för NAA, vilket övriga nordiska länder bidragit till. Den för Sveriges del erforderliga summan uppgår till 120.000 kr och omfattar även ett sedan 1999 genererat underskott i anslutning till centralredaktionens arbete. SAS styrelse beslöt 29 november att sända en skrivelse till RAÄ och fästa Riksantikvariens uppmärksamhet på vikten av bidrag till NAA. I skrivelsen hemställdes att RAÄ överväger frågan om stöd till NAA. Resultatet av skrivelsen är att strax före jul 2004 meddelade RAÄ muntligen Nils Ringstedt att SAS beviljats ett bidrag om 120 000 kr för att stödja NAA. Bidraget har i början av 2005 utbetalats till NAA.

Styrelsen har under året beslutat att på SAS hemsida kungöra, att arkeologer som uppfyller kriterier för *inträde i SAS* själva kan anmäla sitt intresse härför istället för att – som nu – bli föreslagna som ledamöter i SAS. Detta är ett led i SAS strävan att visa större öppenhet vad gäller inträde i SAS. Villkoret är dock att stadgarnas kriterier uppfylls.

I skrivelse 1 februari 2005 till närings- och kulturdepartementen har SAS anfört motiv för att RAÄ, ATA och Vitterhetsakademiens bibliotek skall vara kvar i Stockholm och hemställt att beslutet om flytt omprövas.

Rosa och Valter Tengborgs stipendium för 2005 har tillfallit doktorand Maria Lowe Fri, institutionen för arkeologi och antikens kultur, Stockholms Universitet. Hon tilldelades 10 000 kr i syfte att under en vecka på museet på Kreta arbeta med dubbelyxans funktionella betydelse. Arbetet ingår i hennes doktorsavhandling om dubbelyxor. SAS minnesfond delar inte ut något stipendium 2005.

Current Swedish Archaeology utkommer under våren 2005 med sin trettonde volym. Redaktörer för CSA har under verksamhetsåret varit Anders Gustafsson och Kerstin Cassel. SAS informationsorgan *Gjallarhornet* har under verksamhetsåret utkommit med nr 2, 3 och 4 under 2004 samt nr 1 under 2005. Redaktör har varit Martin Hansson, Smålands museum. SAS hemsida, www.arkeologiskasamfundet.nu, under omarbetning, är jämte *Gjallarhornet* SAS viktigaste informationskanal. Ansvariga för hemsidan är Sofia Andersson och Gunhild Eriksdotter. Webbmaster är Lars Lundqvist.

RESULTATRÄKNING

	2004-12-31	2003-12-31
Rörelsens intäkter		
Inskrivnings-/årsavgifter	36 200	37 357
Försäljning CSA	60 170	48 535
Bidrag Vetenskapsrådet CSA	90 000	90 000
Övriga intäkter	24 708	20 060
Summa intäkter	211 078	195 952
Rörelsens kostnader		
Kostnader Samfundet	- 3 900	- 10 227
Kostnader Gjallarhornet	- 6 501	- 4 446
Kostnader styrelsearbetet	- 35 596	- 73 760
Kostnader CSA	Not 1 -126 411	-130 010
Kostnader kapitalförvaltning	282	- 34 222
Kostnader ekonomi och revision	Not 2 - 25 137	- 24 079
Arkeologmötet	- 34 757	-
NAA	-	- 5 640
Summa kostnader	-232 020	-282 384
Rörelseresultat	- 20 942	- 86 432
Finansiella intäkter/kostnader		
Räntor och utdelningar	81 447	50 944
Resultat vid försäljning av aktier och andelar	3 848	- 641 059
Korrigerig anskaffningsvärde aktieportfölj	-	865 048
Avsättning stipendium	- 10 000	- 8 080
Summa Finansiella kostnader	75 295	266 853
ÅRETS RESULTAT	54 353	180 421

BALANSRÄKNING

		2004-12-31	2003-12-31
TILLGÅNGAR			
Finansiella anläggningstillgångar			
Långfristigt värdepappersinnehav	Not 3	1 843 848	1 900 000
Kortfristiga fordringar			
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Not 4	1 957	1 906
Kassa och bank			
Kassa		-	-
Postgiro		101 859	31 708
Bank		43 780	3 738
SUMMA TILLGÅNGAR		1 991 444	1 937 352
SKULDER OCH EGET KAPITAL			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Victor och Rosa Tengborg & Svenska Arkeologiska Samfundets Minnesfond		309 187	285 000
		309 187	285 000
Fritt eget kapital			
Balanserade vinstmedel CSA		-	708
Balanserade vinstmedel		1 411 565	2 479 795
Föregående års resultat		180 421	-1 042 563
Årets resultat		54 353	180 421
		1 646 339	1 618 361
Summa eget kapital		1 955 526	1 903 360
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder	Not 5	9 918	8 719
Övriga		-	543
Avsatt till stipendium		10 000	8 300
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 6	16 000	16 430
Summa skulder		35 918	33 992
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		1 991 444	1 937 352

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR**ALLMÄNNA UPPLYSNINGAR****Redovisningsprinciper**

Årsredovisningen har upprättats enligt Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd. Under 2004 har portointäkten för CSA särredovisats som en kostnadsminskning. Årets portointäkt uppgick till 12 240kr

Värderingsprinciper m.m.

Tillgångar och skulder värderas till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Fordringar

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

UPPLYSNINGAR TILL ENSKILDA POSTER

Not 1	Personal	2004	2003
	Medeltal anställda. Medeltalet anställda bygger på av föreningen betalda närvarotimmar relaterade till en normal arbetstid.		
	Medeltal anställda har varit	0,5	0,5
	Varav kvinnor	0,5	0,5
	Löner, ersättningar m.m. Löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader har uppgått till följande belopp:		
	Övriga anställda:		
	Löner och ersättningar	16 400	24 800
	Sociala kostnader	4 543	6 899
	Summa övriga	20 934	31 699
Not 2	Upplysning om revisorns arvode	2004	2003
	Folkesson Råd & Revision		
	Revisionsuppdrag	7 250	8 125
	Andra uppdrag	0	0
		7 250	0

Not 3 Fonder

Fond	Anskaffningsvärde=bokfört värde	Marknadsvärde
SHB Stiftelsefond nr 413 838 943	285 000	299 569
SHB Stiftelsefond nr 413 837 793	1 558 848	1 638 533
Totalt	1 843 848	1 938 102

Not 4 Förutbetalda kostnader

Tryck av inbetalningskort 2005 1 956kr

Not 5 Leverantörsskulder

Leverantör	Belopp	Förfallodag
Smålands Museum	4 800kr	05-01-07
Kungl myntkabinettet	1 250kr	05-01-17
Umeå universitet	3 868kr	05-01-05
Totalt	9 918kr	

Not 6 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

JCH-gruppen bokföring, bokslut, årsredovisning	10 000kr
<u>Folkesson Råd & Revision</u>	<u>6 000kr</u>
Totalt	16 000kr

STIPENDIEVERKSAMHET

Utdelning enligt avräkning från SHB	81 203
Ränta pg	0
Ränta bank	243

Fondermas utdelning 2004 **81 446**

	UB 2004	% av tot värde utdelning	80 %	
Rosa o Valter Tengborg & SAS Minnesfond	309 187	16	13 246	10 596
Eget Kapital	1 591 986	84	68 200	54 560
Fondermas totala värde	1 901 173	100	81 446	65 157
Beslutad utdelning	10 000			

FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

Årets vinst**54 353**

	UB 2004	% av tot värde	Kapitalisering	IB 2005
Rosa o Valter Tengborg & SAS Minnesfond	309 187	16	- 1 161	308 026
Eget kapital	1 591 986	84	55 514	1 647 500
Fondernas totala värde	1 901 173	100	54 353	1 955 526